

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 128/11

Λουξεμβούργο, 29 Νοεμβρίου 2011

Απόφαση στην υπόθεση C-371/10
National Grid Indus BV κατά Inspecteur van de Belastingdienst
Rijnmond/kantoor Rotterdam

Το δίκαιο της Ένωσης κατ' αρχήν δεν αποκλείει τη φορολόγηση των αφανών υπεραξιών των περιουσιακών στοιχείων εταιρίας κατά τη μεταφορά της έδρας της σε άλλο κράτος μέλος

Παρά ταύτα, η άμεση είσπραξη τέτοιου φόρου κατά τον χρόνο της μεταφοράς της έδρας της εταιρίας, χωρίς να παρέχεται στην εταιρία δυνατότητα ετεροχρονισμένης πληρωμής του φόρου αυτού, είναι ασύμβατη με το δίκαιο της Ένωσης

Η εταιρία National Grid Indus BV, η οποία ιδρύθηκε σύμφωνα με το ολλανδικό δίκαιο, είχε την έδρα της πραγματικής διεύθυνσής της στις Κάτω Χώρες. Από το 1996, έχει μια απαίτηση σε λίρες στερλίνες κατά της National Grid Company plc, εταιρίας η οποία εδρεύει στο Ηνωμένο Βασίλειο. Κατόπιν ανατιμήσεως της λίρας στερλίνας έναντι του ολλανδικού φιορινίου, από την απαίτηση αυτή δημιουργήθηκε μη αποκομισθέν συναλλαγματικό όφελος.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2000, η National Grid Indus μετέφερε στο Ηνωμένο Βασίλειο την έδρα της πραγματικής διεύθυνσής της. Βάσει μιας συμβάσεως για την αποφυγή της διπλής φορολογίας¹, έπρεπε, μετά τη μεταφορά της έδρας της, να θεωρείται κάτοικος Ηνωμένου Βασιλείου. Κατά συνέπεια, η National Grid Indus έπαυσε να έχει κέρδος φορολογητέο στις Κάτω Χώρες, οπότε, βάσει μιας ολλανδικής ρυθμίσεως, για τις αφανείς υπεραξίες που υπήρχαν κατά τον χρόνο της μεταφοράς της έδρας της φόρος κατά την έξοδο από τη χώρα βεβαιώθηκε από τις ολλανδικές φορολογικές αρχές, οι οποίες απαίτησαν άμεση πληρωμή.

Η National Grid Indus αμφισβητεί την απόφαση αυτή υποστηρίζοντας ότι αντίκειται στην αρχή της ελευθερίας εγκαταστάσεως.

Το Gerechtshof Amsterdam (Εφετείο του Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), ενώπιον του οποίου ήχθη η διαφορά, αποφάσισε να ρωτήσει το Δικαστήριο επί του ζητήματος αυτού.

Με τη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει, κατ' αρχάς, ότι εν προκειμένω η National Grid Indus δύναται να επικαλεστεί την ελευθερία εγκαταστάσεως για να αμφισβητήσει την απόφαση των ολλανδικών φορολογικών αρχών.

Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι εταιρία ολλανδικού δικαίου η οποία θέλει να μεταφέρει εκτός των Κάτω Χωρών την έδρα της πραγματικής διεύθυνσής της υφίσταται ένα μειονέκτημα ρευστότητας σε σχέση με ανάλογη εταιρία που διατηρεί στις Κάτω Χώρες την έδρα της. Συγκεκριμένα, βάσει της εθνικής ρυθμίσεως, η μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος της έδρας εταιρίας ολλανδικού δικαίου συνεπάγεται άμεση φορολόγηση των αφανών υπεραξιών των μεταφερομένων περιουσιακών στοιχείων, ενώ τέτοιες υπεραξίες δεν φορολογούνται όταν μια τέτοια εταιρία μεταφέρει εντός των Κάτω Χωρών την έδρα της. Η διαφορετική αυτή μεταχείριση δύναται να αποθαρρύνει μια εταιρία ολλανδικού δικαίου να μεταφέρει σε άλλο κράτος μέλος την έδρα της **και συνιστά περιορισμό ο οποίος κατ' αρχήν απαγορεύεται από τις διατάξεις της Συνθήκης που αφορούν την ελευθερία εγκαταστάσεως.**

¹ Σύμβαση μεταξύ του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροαποφυγής σχετικά με τους φόρους εισοδήματος.

Παρά ταύτα, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, αφενός, ότι η διατήρηση της κατανομής της φορολογικής εξουσίας μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί θεμιτό σκοπό. Αφετέρου, ελλείψει μέτρων ενοποιήσεως ή εναρμονίσεως που να έχουν θεσπιστεί από την Ένωση, τα κράτη μέλη διατηρούν την εξουσία να ορίζουν, συμβατικώς ή μονομερώς, τα κριτήρια κατανομής της φορολογικής εξουσίας τους, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εξαλείψουν τη διπλή φορολογία. Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω, η μεταφορά της έδρας της πραγματικής διευθύνσεως μιας εταιρίας από ένα κράτος μέλος σε άλλο κράτος μέλος δεν μπορεί να σημαίνει ότι το κράτος μέλος καταγωγής πρέπει να παραιτηθεί του δικαιώματός του να φορολογήσει μια υπεραξία που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της φορολογικής εξουσίας του πριν από την εν λόγω μεταφορά. **Κατά συνέπεια, η επίμαχη ρύθμιση είναι κατάλληλη να εγγυηθεί τη διατήρηση της κατανομής της φορολογικής εξουσίας μεταξύ των περί ων πρόκειται κρατών μελών.**

Παρά ταύτα, για να αξιολογηθεί η αναλογικότητα μιας τέτοιας ρυθμίσεως, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ καθορισμού του ποσού του φόρου και εισπράξεως του τελευταίου.

– Επί του οριστικού καθορισμού του ποσού του φόρου κατά τον χρόνο κατά τον οποίο η εταιρία μεταφέρει σε άλλο κράτος μέλος την έδρα της

Κατά το Δικαστήριο, το κράτος μέλος καταγωγής τηρεί την αρχή της αναλογικότητας όταν, για να διαφυλάξει την άσκηση της φορολογικής εξουσίας του, καθορίζει οριστικά –μη συνυπολογιζόμενων των απομειώσεων και των υπεραξιών που μπορούν να πραγματοποιηθούν αργότερα– τον φόρο που οφείλεται για τις αφανείς υπεραξίες που είχαν δημιουργηθεί στην ημεδαπή κατά τον χρόνο κατά τον οποίο η φορολογική εξουσία του έπαυσε να υφίσταται έναντι της εν λόγω εταιρίας. Τυχόν μη συνυπολογισμός απομειώσεων από το κράτος μέλος υποδοχής δεν δημιουργεί καμία υποχρέωση, για το κράτος μέλος καταγωγής, να επανεκτιμήσει κατά τον χρόνο της ρευστοποιήσεως του περιουσιακού στοιχείου μια φορολογική οφειλή που είχε οριστικά καθοριστεί κατά τον χρόνο κατά τον οποίο η εταιρία, λόγω της μεταφοράς της έδρας της πραγματικής διευθύνσεώς της, έπαυσε να υπόκειται σε φορολογία στο τελευταίο κράτος μέλος.

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η Συνθήκη δεν εγγυάται σε μια εταιρία ότι η μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος της έδρας της πραγματικής διευθύνσεώς της θα είναι ουδέτερη από φορολογικής απόψεως. Λαμβανομένης υπόψη της ποικιλομορφίας των ρυθμίσεων των κρατών μελών στον τομέα αυτόν, μια τέτοια μεταφορά δύναται, αναλόγως της περιπτώσεως, να είναι για μια εταιρία περισσότερο ή λιγότερο συμφέρουσα ή ασύμφορη από φορολογικής απόψεως.

– Επί της άμεσης εισπράξεως του φόρου κατά τον χρόνο κατά τον οποίο η εταιρία μεταφέρει σε άλλο κράτος μέλος την έδρα της

Το Δικαστήριο δέχεται ότι η περιουσιακή κατάσταση μιας εταιρίας μπορεί να εμφανίζεται με τόσο περίπλοκο τρόπο ώστε η πέραν των συνόρων ακριβής παρακολούθηση της τύχης όλων των στοιχείων του πάγιου ενεργητικού και του κεφαλαίου κινήσεώς της, μέχρι την πραγμάτωση των αφανών υπεραξιών που είναι ενσωματωμένες στα στοιχεία αυτά, να είναι σχεδόν ανέφικτη. Εξάλλου, μια τέτοια παρακολούθηση συνεπάγεται προσπάθειες που συνιστούν σημαντικό, και μάλιστα υπερβολικό, φόρτο για την εταιρία.

Κατά συνέπεια, δεν δύναται να αποκλειστεί ότι αυτός καθ' εαυτόν ο διοικητικός φόρτος που θα συνεπάγεται η (προταθείσα από την Επιτροπή) ετήσια δήλωση, η οποία αναγκαστικά θα αφορά κάθε περιουσιακό στοιχείο σχετικά με το οποίο διαπιστώθηκε αφανής υπεραξία κατά τον χρόνο της μεταφοράς της έδρας της πραγματικής διευθύνσεως της εταιρίας, θα δημιουργήσει για την εταιρία αυτή ένα εμπόδιο σχετικά με την ελευθερία εγκαταστάσεως.

Αντιθέτως, σε άλλες καταστάσεις, η φύση και η έκταση της εταιρικής περιουσίας θα καθιστούσαν δυνατό να διασφαλιστεί άνετα η πέραν των συνόρων παρακολούθηση των στοιχείων της εν λόγω περιουσίας σχετικά με τα οποία διαπιστώθηκε υπεραξία κατά τον χρόνο κατά τον οποίο η εταιρία μετέφερε σε άλλο κράτος μέλος την έδρα της πραγματικής διευθύνσεώς της.

Υπό τις συνθήκες αυτές, **εθνική ρύθμιση παρέχουσα** στην εταιρία που μεταφέρει σε άλλο κράτος μέλος την έδρα της πραγματικής διευθύνσεώς της **δυνατότητα επιλογής** μεταξύ, αφενός, της άμεσης πληρωμής του ποσού του φόρου (η οποία δημιουργεί ένα μειονέκτημα ρευστότητας για την εταιρία αυτή αλλά την απαλλάσσει από περαιτέρω διοικητικό φόρτο), και, αφετέρου, της ετεροχρονισμένης πληρωμής του ποσού του εν λόγω φόρου, ενδεχομένως πλέον τόκων σύμφωνα την εφαρμοστέα εθνική ρύθμιση (η οποία ετεροχρονισμένη πληρωμή αναγκαστικά συνεπάγεται για την εταιρία διοικητικό φόρτο συνδεδόμενο με την παρακολούθηση των μεταφερθέντων περιουσιακών στοιχείων), **θα αποτελούσε μέτρο που θα έθιγε σε μικρότερο βαθμό την ελευθερία εγκαταστάσεως** απ' ό,τι το επίμαχο μέτρο. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που μια εταιρία θεωρεί ότι είναι υπερβολικός ο διοικητικός φόρτος που συνδέεται με την ετεροχρονισμένη είσπραξη, θα μπορεί να επιλέξει την άμεση πληρωμή του φόρου.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο απαντά ότι **είναι δυσανάλογη ρύθμιση κράτους μέλους, η οποία επιβάλλει την άμεση είσπραξη του φόρου επί των αφανών υπεραξιών των περιουσιακών στοιχείων εταιρίας που μεταφέρει σε άλλο κράτος μέλος την έδρα της πραγματικής διευθύνσεώς της**, και μάλιστα κατά τον χρόνο της εν λόγω μεταφοράς.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να θέσουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να λύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582